

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! basisschool Op Het Boseind Maasmechelen te
MAASMECHELEN**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 1602
Instelling GO! basisschool Op Het Boseind Maasmechelen
Directeur Lene Colla
Adres Oude Baan 372 - 3630 MAASMECHELEN
Telefoon 089-76.47.81
Fax 089-77.45.31
E-mail bs.maasmechelen@g-o.be
Website www.boseind.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Maasland
Adres Halmstraat 12 - 3600 GENK

Scholengemeenschap BaO/SGR14/SGE3
Adres Heikampstraat 37 - 3630 MAASMECHELEN
CLB CLB vh GO Genk - Maasland
Adres Weg naar As 199_A - 3600 GENK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22-04-2013; 23-04-2013 en 25-04-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 25-04-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 17-05-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Frieda Thiels
Teamleden Paul Lemmens
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Welzijn.....	19
4.2 Begeleiding.....	19
4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding.....	19
4.3 Evaluatie.....	21
4.3.1 Evaluatiepraktijk	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
6.1 Wat doet de school goed?.....	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	26
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	27
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	28
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	28
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De basisschool 'Op het Boseind' ligt in de voormalige mijn gemeente Maasmechelen en rekruteert hoofdzakelijk kinderen uit de omliggende buurt. De ligging, de economische en sociale historie van deze gemeente en de leerlinginstroom geven deze school een eigen en multicultureel karakter. De school profileert zich als een zorgzame school. Zij wenst de eigenheid van elk kind te respecteren en in te spelen op individuele ontwikkelingsnoden en leerbehoeften. De ontwikkeling van een harmonische persoonlijkheid, een respectvol partnerschap en een hartelijke sfeer zijn belangrijke pijlers waarop de school haar onderwijs bouwt. Deze visie wordt gezamenlijk gedragen en uitgestraald. Welbevinden, betrokkenheid en een gestructureerd leer- en leefklimaat kronkelen als een rode draad doorheen de hele school- en klaswerking. Door zich laagdrempelig op te stellen, kan de school rekenen op de samenwerking met de ouders en creëert zij mogelijkheden om samen zorg te dragen voor het welzijn van de kinderen. Een vlotte en open communicatie zorgt voor openheid en gedeeld engagement dat vaak verder reikt dan aspecten van onderwijs en opvoeding.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting de inspannings- en resultaatsverplichting van de school voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van het welzijnsbeleid en de onderwijswetgeving, de kwaliteit van de evaluatiepraktijk en van de sociaal-emotionele begeleiding en de wijze waarop het algemeen beleid vorm krijgt.

Een geëngageerde directeur, een krachtige zorgwerking, een doelgericht personeelsbeleid en een enthousiast lerarenteam streven 'samen' naar actueel en kwaliteitsvol onderwijs. Samen met het zorg- en kernteam zet het schoolbeleid hiervoor een aantal strategieën uit. De school streeft naar een groeiende samenhang tussen haar onderwijsaanbod en de kaders die ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen aangeven.

De inspanningen in de kleuterafdeling tonen aan dat voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming aan de verwachtingen wordt voldaan en dit via een evenwichtig en geïntegreerd aanbod. De functionele klassen hebben een warme en uitnodigende uitstraling. Thema's komen er tot leven, nemen kleuters mee op weg in een wereld van ontdekken, ervaren, en beleven en lokken een actief taalgebruik uit. Kringmomenten, dagelijkse rituelen, spreek- en luistervaardigheden, voorbereidende lees- en schrijfactiviteiten en een functioneel hoekenaanbod stimuleren een talige en een muzische ontwikkeling. Veelvuldige informele contacten, teamoverleg, afspraken en richtdocumenten bevorderen de doordachte opbouw en de onderlinge samenhang van het thematische onderwijsaanbod. Bij het voorbereiden van de activiteiten levert het kleuterteam heel wat inspanningen om een doelgericht en evenwichtig aanbod te plannen. De ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen vormen hierbij steeds meer het referentiekader waaruit de leraren vertrekken. Om een kwaliteitsvol onderwijsaanbod voor Nederlands en muzische vorming te blijven bewaken, kan de kleuterafdeling binnen het digitaal registreren op zoek gaan naar een meer efficiënte en realistische strategie die doelgerichtheid, volledigheid en continuïteit garandeert.

In de lagere afdeling staat een op de eindtermen afgestemd leerpakket Nederlands borg voor een graduele en continue opbouw over de verschillende taaldomeinen. De domeinen komen er in voldoende evenwicht en samenhang aan bod en dit in voor leerlingen zinvolle en realistische taalsituaties.

Bijgewoonde activiteiten, leerlingenwerk en planningsinstrumenten tonen aan dat de lagere afdeling een duidelijk accent legt op de taaltechnische aspecten lezen en spelling. Voor het technische leesproces spant de school zich maximaal in om de leesvaardigheid van de leerlingen te ondersteunen en spelen de aangeboden niveauleesteksten in op het individuele leespotentieel. Cijfermateriaal en leesscreenings tonen aan dat deze werking rendeert. Naast het stimuleren van de leesvaardigheid heeft de school ook aandacht voor leesplezier en leesbevordering.

Teamleden zijn er zich van bewust dat de ontwikkeling van de taal een belangrijke functie heeft op het vlak van de persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke integratie. Voor kinderen met een beperkte taalvaardigheid is het belangrijk dat zij de functionaliteit van taal ervaren en beleven, dat ze voldoende

sprekkansen krijgen en correcte luistervaardigheden ontwikkelen. Vanuit deze visie kan de school de onderwijstijd die zij uittrekt voor het deeldomein spelling kritisch bekijken.

In functie van het leerdoel biedt het leerpakket een variatie van werkvormen aan: van klassikale instructie- en reflectiemomenten, over groeps- en partnerwerk tot zelfstandige verwerking. Leerlingen kunnen elkaar helpen en van elkaar leren. Afhankelijk van de perceptie van de leraar en de bijhorende leerkrachtstijl krijgt het taalonderwijs een actieve, coöperatieve en geïndividualiseerde aanpak. Om hieraan diepgaander tegemoet te komen, kan de school de basisprincipes van taalvaardigheidsonderwijs (betekenisvolle, motiverende en uitdagende activiteiten, een rijke interactie, inspelen op verschillen tussen leerlingen, communicatief handelen én erover reflecteren) gezamenlijk heropfrissen en verankeren in de school- en klaswerking. De collegiale openheid kan de school nog sterker aanwenden om het leren van elkaar maximaal kansen te bieden. Op basis van foutenanalyses werkt een aantal teamleden individuele herhalings-, remediërings- en uitdagingsleerstof uit.

Het is belangrijk dat de school in beide afdelingen, het rendement van haar taalonderwijs ook op lange termijn blijft analyseren, in beeld brengt en bewaakt.

Voor het leergebied muzische vorming reikt het erkenningsonderzoek aan dat de inspanningen die de lagere afdeling levert in functie van haar decretale opdracht, ontoereikend zijn. Uitgangspunten van eindtermen, leerplanvisie en -doelen vormen nog te weinig het vertrekpunt van muzisch bezig zijn. De verschillende domeinen worden onevenwichtig en met onvoldoende diepgang benaderd waardoor het leergebied volledigheid, samenhang en gradatie mist. Een elektronisch registratiedocument zorgt voor een intuïtieve benadering van de eindtermen en de leerplandoelen en toont aan dat aspecten van beeld, zang en deels drama de bovenhand nemen. Een aantal klassen besteedt onvoldoende onderwijstijd aan dit leergebied wat een leerplanrealisatie hypothekeert. Leerlingen krijgen te beperkt kansen tot exploreren, experimenten en het zelfstandig vorm geven van impressies. Een sterk productgerichte benadering domineert en het genieten van creaties, waarnemen, beschouwen en reflecteren zoals voorzien in het leerplan, komen te weinig aan bod. De evaluatiepraktijk van muzische vorming steunt hoofdzakelijk op persoonlijke percepties, is weinig omvattend en sterk verschillend van de evaluatie van meer cognitief gerichte leergebieden. Beide afdelingen kunnen de geïntegreerde aandacht voor het domein media verscherpen.

Het kwaliteitsonderzoek maakt duidelijk dat de school, voor wat de evaluatiepraktijk betreft, aan het begin van haar ontwikkelingstraject staat.

Het kleuterteam observeert en registreert op regelmatige basis de diverse aspecten van de totale ontwikkeling en brengt op basis van screenings en toetsen de evolutie van elke kleuter in beeld. Een aantal gestandaardiseerde tests geven een beeld over de taalontwikkeling en de -beheersing van vierjarige kleuters. Schoolrijpheidstoetsen bij de oudste kleuters verschaffen informatie en maken bijsturingen mogelijk met het oog op een vlotte overstap naar het eerste leerjaar. Er liggen nog kansen in het enerzijds duidelijk afbakenen van gemeenschappelijke observatiecriteria en anderzijds in het vermijden van overlap om de doelgerichtheid te optimaliseren.

De aandacht voor een sterk cognitieve ontwikkeling treedt in de lagere afdeling op de voorgrond. Het proces van evalueren en rapporteren kan nog aan doelgerichtheid, efficiëntie, objectiviteit en evenwicht winnen. Er liggen nog groeikansen om door middel van alternatieve evaluatievormen begrijpelijk, transparant en breed te rapporteren over de verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. De richtlijnen opgenomen in de leerplannen kunnen het schoolwerkplan en de praktijk aansturen. Teamleden ervaren dat de huidige evaluatie- en rapporteringspraktijk zich te sterk richt op meetbare aspecten en zoeken naar alternatieven om de taalvaardigheid en minder technische aspecten zoals de spreek- en luistervaardigheden en de muzische ontwikkeling in beeld te brengen.

Beide onderwijsniveaus hechten veel belang aan een vlotte en open communicatie met ouders. Op individuele oudercontacten krijgen de ouders een beeld over het functioneren van hun kind en lichten de titularissen de behaalde resultaten, de algemene ontwikkeling en de leef- en leeshoudingen toe.

Een duidelijke zorgvisie, een krachtige zorgcoördinatie, een geëngageerd zorgteam en transparante procedures leiden tot een degelijke leerbegeleiding met het accent op een participatief karakter. Vanuit

gerichte initiatieven en duidelijke afspraken staan de leerkrachten in voor een brede basiszorg. Als eerstelijnsverantwoordelijken kunnen zij via een breed gedifferentieerde aanpak en een individueel onderwijsaanbod sterker tegemoetkomen aan de specifieke leerbehoeften van kinderen.

De sociale en emotionele begeleiding is één van de sterkhouders binnen de algemene zorg van deze school. Als noodzakelijk ervaren en vanuit een gedragen visie, met duidelijke afspraken en procedures en een kwaliteitsvolle werking, zowel preventief als remediërend, zorgt de aanpak van de sociale en emotionele ontwikkeling voor positieve effecten op leerling-, klas- en schoolniveau. Methodische aanpakken, werkvormen en materialen geven naast klas- en schoolafspraken houvast bij het creëren van een veilig en gestructureerd leef- en leerklimaat. Afgebakende speelruimtes, materialen en speelplaatsafspraken bieden kinderen heel wat kansen tot samenspel.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat visie, beleid en dynamiek in toenemende mate de breed ingevulde maatschappelijke opdracht kleur en richting geven. Het reflectieve en op innovatie gerichte vermogen van het team maakt het mogelijk effecten van vernieuwingsprocessen te verhogen door de in- en uitvoering af te bakenen, in een tijdpad uit te zetten en grondig af te ronden. De functionaliteit van de veelheid aan teksten en documenten die het schoolwerkplan invulling geven en het efficiënt en adequaat omspringen met doelenlijsten en registraties, kan de school optimaliseren.

De onderwijsinspectie formuleert een 'gunstig' advies voor de kleuterafdeling en een 'beperkt gunstig' voor de lagere afdeling omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming. De school respecteert de onderwijsreglementering maar het welzijnsbeleid dient een aantal aspecten bij te sturen en ontvangt bij gevolg het advies 'beperkt gunstig'.

Binnen het kader van een interne en integrale kwaliteitszorg ligt er voor de school een opdracht in het systematisch verzamelen en analyseren van outputgegevens met het oog op een almaar groeiende en resultaatgerichte schoolontwikkeling.

De open cultuur, de positieve inzet en de vernieuwingsbereidheid zijn stevige fundamenten om samen school te maken. Het inspectieteam waardeert de inspanningen in het nastreven van kwaliteitsvol onderwijs en wenst het schoolteam te motiveren om haar onderwijsopdracht en onderwijsvernieuwingen gezamenlijk en gelijkgericht te blijven aanpakken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling levert kwaliteitsvolle inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands bij zoveel mogelijk kleuters na te streven. De thematische aanpak bevordert een natuurlijke samenhang met de andere leergebieden en tussen de taaldomeinen. Het brede en talige aanbod wordt doelgericht bewaakt en gradueel uitgewerkt met aandacht voor evenwicht tussen de verschillende domeinen. De taalontwikkeling gebeurt op basis van de principes van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs. Het kindvolgsysteem biedt ruime informatie over het ontwikkelingstraject van de kleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming na. De verschillende domeinen komen in de geïntegreerde, thematische werking in voldoende evenwicht voor. Klassikale activiteiten, groepsopdrachten, creamomenten en het aanbod in de speelleerhoeken laten toe expressievormen te ontdekken, te experimenteren met materialen en plezier te beleven aan muzische uitingsvormen. Doelgerichte muzische activiteiten bieden ruime kansen om nieuwe en creatieve ervaringen op te doen en hierover te reflecteren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voorbereiding, uitvoering en reflecties getuigen van een stevige professionele ingesteldheid met aandacht voor volledigheid, evenwicht en maximale individuele ontwikkelingskansen voor elk kind. De fundamentele visie van de ontwikkelingsdoelen en de ondersteunende principes bij de leerplannen zijn voor de leergebieden in de focus, duidelijk in de praktijk herkenbaar. Een geïntegreerde en thematische werking zorgt voor een natuurlijke en brede samenhang tussen en over de leergebieden en de domeinen heen.

Bij het plannen van het aanbod registreert het team eigen lesdoelen, leerplan- en ontwikkelingsdoelen. De recente invoering van een nieuw en elektronisch registratie- en bewakingsinstrument vertoont, volgens de teamleden, nog een aantal lacunes en brengt tevens een aantal onduidelijkheden aan het licht. Vanuit een kritische ingesteldheid en een op efficiëntie gerichte aanpak geven teamleden de nodige feedback opdat technische bijstellingen mogelijk worden gemaakt.

Voor de school ligt er nog een opdracht in het uitwerken van een efficiënte en haalbare werkwijze om het intentioneel nastreven van leerplandoelen voor het totale onderwijsaanbod op klas- en schoolniveau correct in beeld te brengen en te bewaken vanuit dominante doelen. De school kan, vertrekkend vanuit deze doelen zoeken naar een registratiesysteem dat de actuele planlast reduceert tot een functioneel en objectief instrument dat de thematische werking blijvend ondersteunt.

Ervaring en allerhande bronnenmateriaal staan borg voor een vrij volledig,

uitdagend en gevarieerd onderwijsaanbod. De geïntegreerde en de thematische werking sluit aan bij de interesses van de kleuters en zorgt voor voldoende horizontale samenhang tussen de verschillende taaldomeinen en de andere leergebieden. Het thema is duidelijk in het klasbeeld aanwezig en de hoeken worden er functioneel op afgestemd.

Naast specifieke taalactiviteiten besteden de kleuteronderwijzers ook tijdens kringmomenten intentioneel aandacht aan de spreek- en luistervaardigheden en de systematische opbouw van de taalschat. Klaspoppen vormen een vriendje en delen de interesses van de kleuters en voelen precies aan wat er zich in hun hoofdje afspeelt. Zij vormen het ideale communicatiemiddel en zorgen ervoor dat kleuters zich in de klas thuis voelen terwijl zij onbewust taal uitlokken. Deze krachtige aanpak beperkt zich grotendeels tot de jongste kleuters.

Toneelvoorstellingen, verkleedmaterialen, poppenkastspel, een ruime waaier aan materialen in de verschillende hoeken, ... prikkelen het inlevingsproces en de creativiteit en leggen een natuurlijke relatie tussen taaldoelen, muzische uitingsvormen en sociale vaardigheden. Samen met de kleuters wordt er verteld, gesproken en gereflecteerd over ervaringen, waarnemingen en gevoelens. Kleuters krijgen de kans te ontdekken, te verkennen en te experimenteren met materialen, technieken en het eigen lichaam waardoor hun creativiteit en een voorkeur voor wat zij expressief en aantrekkelijk vinden, groeit. Er liggen voor het team nog kansen in het verbreden van het exploreer- en experimenteerproces alvorens over te gaan naar een productgerichte werking. De aandacht voor een geïntegreerd en doelgericht aanbod voor het domein media, kan de school optimaliseren. Gericht reflecteren over mediaboodschappen en er kritisch leren mee omgaan, vormen voor deze leerlingen een belangrijke attitude die de school mee kan ontwikkelen.

Verhalen, vertel- en voorleesmomenten, de bibliotheekbezoeken, de boekenhoek, letterstempels, ... prikkelen de ontluikende geletterdheid. Schrijfoefeningen en -patronen ontwikkelen en optimaliseren de fijne motoriek als voorbereiding op het latere, echte schrijven. De samenwerking met een ergotherapeute laat toe om de aandacht voor een goede schrijfhouding en correcte pengreep te versterken en waar nodig bij te sturen. De oudste kleuters komen al spelend in contact met de structuurwoorden van de leesmethode uit het eerste leerjaar, waarbij vooral de betekenis van de woorden verdiept wordt.

Spelen met intonatie, mimiek bij het meedelen van boodschappen of gevoelens, het discrimineren van klanken en ritmeoefeningen op rijmwoorden zetten kleuters aan tot reflecteren over taal en taalgebruik. Deze waaier aan activiteiten zorgt ervoor dat de taalontwikkeling van de kleuters, ondanks hun anderstaligheid, de nodige impulsen krijgt. De aandacht voor de ontwikkeling van receptief naar productief taalgebruik is hierbij opvallend. Een themagebonden en gradueel uitgewerkte woordenschatlijst vormt het richtsnoer voor een verticaal uitgewerkt aanbod.

De aandacht die enkele teamleden hebben om te reflecteren met de kleuters is erg waardevol. Deze korte, meestal ongeplande momenten geven kinderen de kans om na te denken over hun taal en/of muzische expressie en te genieten van de eigen realisaties en die van klasgenoten.

Onderwijsorganisatie Een vriendelijke, kordate en stimulerende onderwijsstijl daagt kleuters uit in een

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

veilige speelleeromgeving. De collegiale en professionele sfeer maakt geregeld informeel en formeel overleg mogelijk. De leerkrachten maken onderling duidelijke afspraken en overleggen over het onderwijsaanbod en de -organisatie. Symbolen, pictogrammen, letertekens en stappenplannen brengen kleuters tot het besef dat deze dienen om boodschappen visueel over te brengen. Er ligt een duidelijke groeilijn aan de basis van het gebruik van pictogrammen, het visualiseren van klasafspraken en dagelijkse rituelen.

De algemene klasorganisatie verloopt vlot en vrij gelijkgericht. De teamleden bevorderen de zelfredzaamheid van de kleuters en gebruiken hierbij een aantal visuele hulpmiddelen.

Observaties en planningsdocumenten tonen aan dat een groot aandeel van de onderwijstijd gaat naar eet-, plas-, jas- en slaapmomenten. Het team kan deze tijdinvestering blijvend bewaken met het oog op een maximale effectiviteit van de onderwijstijd zodat kleuters die onderwijstijd krijgen waar ze recht op hebben.

Materieel beheer
*Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen*

De kleuterafdeling beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen om de kleuters rijke en gevarieerde ervaringskansen te bieden. Samen met functioneel ingerichte, ordelijke en nette lokalen is een leerplanrealisatie mogelijk.

Infrastructuur

De gestructureerde, kindvriendelijke school- en klasinfrastructuur reikt maximale mogelijkheden aan voor een harmonieuze ontwikkeling. Het ontbreken van een eigen turn- en sportaccommodatie zorgt ervoor dat de centrale ruimte frequent gebruikt wordt voor de lessen lichamelijke opvoeding en minder beschikbaar is voor bewegingsactiviteiten, groepsbelevingen en muzische ontdekkingstochten. De speelplaatsorganisatie biedt kinderen vele kansen tot creatief spel en een veelzijdige motorische ontwikkeling.

Evaluatie
*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de kleuters op via geregelde observaties, periodieke screenings en de registratie ervan in een kindvolgsysteem. Dit systeem omvat een overzicht van het welbevinden, de betrokkenheid, de competenties, de werkhouding en het gedrag van de kleuters. Indien nodig worden de observaties meer gedetailleerd aangevuld met zorgvragen of specifieke aspecten in de ontwikkeling. De eventuele interventies zijn gericht op bijsturing. Het kleuterdossier geeft naast de ontwikkeling van de kindertekening ook observatie-informatie weer over een aantal muzische aspecten en de resultaten van genormeerde toetsen. Een aantal genormeerde tests vult de eigen gegevens verder aan en vormt een objectieve toetssteen van de competenties van de kleuters.

Overgangsgesprekken zorgen voor de doorstroming van gegevens en aandachtspunten. Een doorschuifmoment op het einde van het schooljaar stimuleert de overstap naar de lagere afdeling.

*Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie*

De kleuterleraren communiceren mondeling over de vorderingen van de kleuters. Naast informele contacten biedt de periodieke organisatie van vier individuele oudercontacten mogelijkheden om op een meer diepgaande wijze met de ouders informatie over de ontwikkeling van hun kind te delen en/of uit te wisselen. Teamleden leveren ruime inspanningen om op laagdrempelige wijze ook ouders bij het leerproces van hun kind te betrekken.

Begeleiding
*Leerbegeleiding
Beeldvorming*

De teamleden staan in voor de preventieve basiszorg. De observaties, de screenings en de voorbereiding van het multidisciplinair overleg zorgen voor een

Zorg brede beeldvorming.
 Leerkrachten houden rekening met het ontwikkelingstempo, de individuele mogelijkheden en de achtergrond van de kleuters. Ze scheppen daarvoor een veilig klimaat met aandacht voor een positieve sfeer. De aandacht voor differentiatie op het vlak van capaciteiten, interesse, tempo of doelen kan nog versterken.
 Tijdens informele en formele overlegmomenten wisselen teamleden zorgvragen en tips uit. Op het multidisciplinaire overleg vormen observaties en vaststellingen de basis voor de kleuterbespreking en worden remediërmogelijkheden afgesproken. In de mate van het mogelijke trachten de zorgcoördinator en de SES-leerkrachten (sociaal-economische status) een antwoord te bieden.

Met de deelname aan gemeentelijke projecten en universiteitsinitiatieven wenst de school de actieve taalbeheersing van jonge kinderen uit kansengroepen nog te verhogen en spelenderwijs de taalachterstand te reduceren.

Sociale en emotionele begeleiding
School- en klasklimaat
 Teamleden streven naar een veilig en aangenaam klasklimaat als basis voor ontwikkelen en leren. De aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van kleuters weerspiegelt zich doorheen het hele school- en klasgebeuren. Klas- en leefregels worden duidelijk afgesproken en visueel voorgesteld.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise
 Een sterk reflectief vermogen van het team van de kleuterafdeling leidt tot een kritische screening van het onderwijsleeraanbod en -proces. De leerkrachten focussen in toenemende mate op de optimalisering van hun aanpak.
 Informeel overleg, personeelsvergaderingen en nascholingen ondersteunen de professionalisering van het team. Teamleden kunnen uit een ruim aanbod van individuele nascholingen kiezen.
 Met de aanstelling van een taalcoach hoopt de schoolleiding het taalbeleid een krachtig impuls te geven.

Kwaliteitszorg
 Een transparant zorgbeleid en klasgebonden SES-lestijden bieden leerkracht en kleuter klasinterne ondersteuning en staan garant voor een kwalitatieve aanpak. Naast een standaard aanbod is er aandacht voor een meer gedifferentieerde aanpak met zorg op maat.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor het leergebied Nederlands. De school voorziet heel wat onderwijstijd voor dit leergebied en realiseert een vrij volledig en gradueel opgebouwd aanbod. Het leerlingenwerk en de planningsdocumenten wijzen op een doelgerichte aanpak, met een vrij evenwichtige aandacht voor de verschillende domeinen en een sterke klemtoon op eerder technische vaardigheden. De resultaten in het vervolgonderwijs zijn bevredigend voor die leerlingen van wie de ouders het schooladvies opvolgden.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren
 Het team baseert zich voor het onderwijsaanbod Nederlands op een onderwijsleerpakket afgestemd op de vernieuwde eindtermen en leerplannen. Thema's die aansluiten bij de leefwereld van de kinderen, gedifferentieerde leesteksten en een gevarieerd aanbod aan werkvormen geven het leergebied een actuele invulling. De systematische aanpak ondersteunt een graduele opbouw en biedt mogelijkheden tot het vrij evenwichtig benaderen van de diverse taaldomeinen. Teamleden hanteren het onderwijsleerpakket vrij consequent, maar voeren op basis van ervaringen en percepties een aantal bijstellingen uit naar inhoud en onderwijstijd.

Alle domeinen komen aan bod maar de klemtoon op de instrumentele vaardigheden voor lezen en schrijven neemt de bovenhand. Teamleden streven ernaar dat de leerlingen correct kunnen schrijven, waardoor het deelaspect spelling binnen het domein schrijven een extra dimensie krijgt. De aandacht voor een vlot, technisch leesproces en leesbevordering leidt tot een verscheidenheid aan organisatie- en werkvormen die het leesplezier bij de leerlingen en de doeltreffendheid van het onderwijsleerproces verhogen. Vanuit een structuurmethode in het eerste leerjaar wordt het technisch lezen verdergezet en ondersteund door het zorgteam tot een behoorlijk leesniveau wordt bereikt. Het groepsbibliotheekbezoek is voor heel wat leerlingen vaak het enige contact dat zij buiten de klassfeer hebben met boeken.

Een elektronisch plannings- en bewakingsinstrument ondersteunt het voorbereiden van de lesactiviteiten. Teamleden verwijzen naar de handleiding, het werkboek, operationele doelen, eindtermen en leerplandoelen. Deze werkwijze stimuleert een groeiende aandacht voor eindtermen en leerplandoelen maar zorgt er ook voor dat de ruime doelenselectie weinig specifiek doelgericht is. Ook de lagere afdeling kan reflecteren over een schooleigen werkwijze waarop ze het intentioneel bereiken van leerplandoelen voor het totale onderwijsaanbod, op klas- en schoolniveau, efficiënt in beeld kan brengen, met het oog op een meer objectieve en diepgaande bewaking.

Teamleden zijn zich bewust dat taaldoelen niet enkel bijdragen tot de taalontwikkeling maar de hoeksteen vormen voor de totale ontwikkeling en zorgen voor de samenhang tussen de verschillende leergebieden. Voor kinderen met een beperkte taalvaardigheid is het belangrijk dat zij de functionaliteit van taal ervaren en beleven. De domeinen spreken en luisteren krijgen in de benedenbouw voornamelijk een geïntegreerde aanpak. In de hogere klassen trachten de teamleden via diverse activiteiten de spreekdurf te verhogen en gespreksregels te implementeren in communicatieve situaties. De school kan haar aandacht voor de mondelinge taalvaardigheid permanent optimaliseren in functie van een hogere maatschappelijke redzaamheid. Taalbeschouwing en taalsystematiek krijgen een duidelijke plaats binnen het onderwijsleeraanbod. Leerkrachten hebben oog voor de nieuwe accenten binnen dit domein.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Hoewel de school een jarenlange ervaring opbouwde binnen het taalvaardigheidsonderwijs, zijn omwille van wisselende contexten, niet alle teamleden even vertrouwd met de onderliggende basisprincipes. Een vaak sterk frontale en leerkrachtgestuurde onderwijsaanpak beperkt bij een aantal kinderen de kansen tot het oefenen van hun taalvaardigheid in gezamenlijke activiteiten. Enkele leerkrachten stimuleren een interactieve taalverwerving en functionele communicatie door gebruik te maken van actieve werk- en groeperingsvormen en waar het kan, in samenhang met andere leergebieden.

Een functionele klasinrichting, regels en afspraken, een positief werkklimaat en de individuele didactische en organisatorische vaardigheid van de leerkracht ondersteunen in mindere of meerdere mate een goed klasmanagement. Extra inoefening of uitdaging plannen de leraren in het hoeken- of het contractwerk.

De taalarmoede van een groot aantal leerlingen zet de meeste teamleden aan tot het uittrekken van meer onderwijstijd voor Nederlands.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen kwaliteitsvol te realiseren. Naast wat de onderwijsleerpakketten aanbieden, werken de leerkrachten – op basis van eigen ervaring, voorkeur en persoonlijke standpunten – met nog heel wat bijkomend aanvullend oefenmateriaal. Extra leesmateriaal is in alle klassen voorhanden.

De aanwending en de verticale opbouw van visuele denk- en strategiekaarten aan de klaswanden gebeurt nog weinig doelgericht en in samenspraak.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De toetsen uit de onderwijsleerpakketten en zelf opgestelde toetsen geven de evaluatiepraktijk richting. Foutenanalyses leiden tot remediëringsactiviteiten voor lezen, spelling en taalsystematiek. Daar waar het evalueren van de technische aspecten overheerst, is er minder eenduidige output aanwezig over de evaluatie van de spreekvaardigheid.

Voor minder makkelijk meetbare vorderingen, zoals voor het evolutieproces van de spreek-, de luister- en de schrijfstrategische vaardigheden, ontwikkelde de school nog geen gezamenlijke criteria waardoor er een grote diversiteit heerst in de evaluatie van deze aspecten. Het gebruik van een leerlingvolgsysteem dat enkel de technische vaardigheden meet, versterkt dit nog.

Het gebruik van genormeerde toetsen biedt leerkrachten mogelijkheden om de eigen evaluatie af te zetten tegen de hierop bereikte resultaten. De analyse en de vergelijking van deze resultaten op schoolniveau, in functie van kwaliteitszorg, is nog minder gebruikelijk.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Aan elk rapport koppelt de school een individueel oudercontact. Leraren informeren de ouders over de leervorderingen en de -houdingen van hun kind binnen alle domeinen van het leergebied. De school evalueert en rapporteert voornamelijk over de resultaten van leerinhouden en minder over hoe leerlingen vorderen in hun taalvaardigheid.

Ook op het rapport krijgen de technische aspecten van spelling, lezen en taalsystematiek het grootste gewicht toebedeeld. Voor spreken en luisteren is het minder transparant waarop de rapportering is gebaseerd.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Teamleden vertonen algemeen en vanuit een hun beroepsernst een grote aandacht voor het welbevinden, het positieve zelfbeeld en de motivatie van de leerlingen. De school ontwikkelde een leerbegeleiding die start bij een preventieve basiszorg en gaat tot een schooloverstijgende zorg waarin internen en externen een gedeelde verantwoordelijkheid opnemen. Als eerstelijnsverantwoordelijken staan de leerkrachten in voor een preventieve en remediërende aanpak en vallen zij terug op de differentiatievormen en mogelijkheden aangereikt door het onderwijsleerpakket. Verlengde instructie, extra oefenmateriaal tijdens het hoeken- en contractwerk, differentiatie in tempo en hoeveelheid sluiten aan bij de kwaliteit van de basiszorg maar kunnen nog worden geoptimaliseerd. Enkele leerkrachten registreren na een toets of foutenanalyse wie waar in zijn ontwikkeling staat en voorzien voor elke leerling niveau-aangepaste herhalings-, remediërings- of verrijkingsopdrachten. De structureel en klasgebonden SES-lestijden bieden leerlingen extra ondersteuning.

Er ligt voor het team binnen de leerbegeleiding van de leerlingen nog een dubbele uitdaging. Enerzijds benadrukken de leraren nog te veel de technische aspecten van taal en ligt er een te gering accent op de functionaliteit van de verschillende taalvaardigheden. Anderzijds wenden niet alle teamleden

gedifferentieerde werkmomenten en actieve werkvormen aan om preventief in te spelen op specifieke taalbehoeften.

Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat
Sociale vaardigheden

Het startmoment op maandagochtend laat leerlingen toe ervaringen, belevenissen, gedachten en gevoelens te uiten, vanuit een streven naar een goed welbevinden. Een leermoment waarbij spreek-, luister- en sociale vaardigheden een geïntegreerde en functionele aanwending kennen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Vanuit persoonlijke interesses en de vernieuwde eindtermen, volgden een aantal leerkrachten individuele nascholingen voor Nederlands. De hierbij opgedane kennis en ervaringen werden op personeelsvergaderingen met de collega's gedeeld. De basisprincipes van taalvaardigheidsonderwijs en het doelgericht omspringen met de leerplannen voor dit leergebied zijn aan een opfrissing toe.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen voor het leergebied muzische vorming. De uitgangspunten, de kerngedachten en de bijhorende visie van het decretale werkkader vormen nog te gering de leidraad om het muzische onderwijsaanbod vorm, inhoud en diepgang te geven. Samenhang, gradatie en continuïteit zijn te beperkt aanwezig en de onderwijstijd is in een aantal leerjaren ontoereikend. Niet alle domeinen kennen een evenwaardige benadering.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Waar planningsdocumenten refereren naar een lange opsomming van eindtermen, les- en leerplandoelen, sluiten de uitwerking van het leergebied muzische vorming en de klaspraktijk weinig aan bij de visie en de uitgangspunten van de eindtermen. De aandacht voor het muzische proces, voor experimenteren en exploreren, voor creativiteit, waarderen, reflecteren en genieten, de principes aan de basis van het leerplan, is te gering.

De huidige elektronische planningswijze en bijhorende doelenregistratie leiden tot het selecteren van een zeer groot aantal leerplandoelen en eindtermen. Het onderscheid tussen dominante doelen en doelen die verwijzen naar occasioneel leren, is vaag wat de efficiëntie van de doelenselectie belemmert. Het team gaat nog te weinig intentioneel om met de mogelijkheden voor een doelgerichte horizontale samenhang met andere leergebieden. Leerpakketten zorgen al eens voor cohesie tussen muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie en sociale vaardigheden. Maar nog te vaak vormen muzische activiteiten op zichzelf staande handelingen.

Uit de planningsdocumenten, de klasaankleding en het leerlingenwerk blijkt dat het evenwicht tussen en binnen de domeinen van dit leergebied zoek is. In de meeste leerjaren en afhankelijk van de deskundigheid van de leraar of de individuele affiniteit voor specifieke muzische elementen, krijgen traditionele aspecten van beeld, liedjes en gedichten een overaccentuering en komen andere domeinen en domeinfacetten onvoldoende aan bod. Kijken en luisteren naar het werk van klas- of schoolgenootjes, bevindingen vergelijken en verwoorden, toonmomenten inlassen, gebeuren eerder verscheiden. De aandacht voor de domeinen media en beweging is te gering. Wel zorgen bewegingstussendoortjes voor een evenwicht tussen inspanning en ontspanning.

Het vormt voor de teamleden een uitdaging om binnen een stimulerend klimaat van open opdrachten, creatieve uitdagingen en gevarieerde groepeerings- en werkvormen, kinderen actief te ondersteunen in hun muzische ontwikkeling en

hun probleemoplossend denken aan te wakkeren. In enkele klasgroepen mogen de leerlingen al eens hun leef- en belevingswereld op een fantasierijke en persoonlijke wijze vorm geven. Toch heerst in de meeste klasgroepen nog een sterk productgerichte benadering die het exploratie- en experimenteerproces met diverse materialen en technieken verdringt. Leerlingenwerk straalt te vaak een sterk gestuurde, modelmatige en stereotiepe werking uit.

De school is zich ervan bewust dat groeien in muzisch zijn een continu proces is dat zich ook buiten de schoolmuren voltrekt. Toneelvoorstellingen, klasconcerten, voordrachten, workshops en museumbezoeken wakkeren het ontwikkelen van een persoonlijke smaak en een kritische houding aan. De leerlingen krijgen buitenschools kansen om te genieten van artistieke en creatieve realisaties. De samenwerking met de academie na de schooluren kent omwille van cultuureigenheid een beperkt succes

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd Uit de documentenanalyse blijkt dat er onvoldoende onderwijstijd voor muzische vorming wordt uitgetrokken. De voorziene lestijden vallen in een aantal klassen geregeld weg, kennen een repetitieve invulling of worden ingepalmd door andere activiteiten.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen Team en schoolleiding reiken aan dat er voldoende materialen en bronnen aanwezig zijn, die toelaten om de doelen in betekenisvolle activiteiten na te streven. Toch doet de school er goed aan om de leermiddelen voor dit leergebied te inventariseren om te bewaken of deze effectief voldoende zijn om de leerplandoelen kwaliteitsvol te benaderen en waar deze worden aangewend. Zo vormt de school zich een beeld van welke materialen in welke groepen inspirerend kunnen werken opdat kinderen zich door beeld-, woord-, lichaams-, klank-, kunst- en mediataal leren uitdrukken.

Infrastructuur De schoolinfrastructuur beschikt naast de klasruimtes ook over een grotere ruimte die creatieve groepsmomenten en -belevissen mogelijk maakt. Het gebruik van deze ruimte voor activiteiten van lichamelijke opvoeding belet deels muzische of groot motorische groepsbelevissen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem Verwijzend naar de harmonische ontwikkeling die de school voor haar leerlingen beoogt, staan zowel de investering in muzische vorming als de evaluatie en de rapportering, doorgaans niet in verhouding tot die van andere leergebieden. De verschillende domeinen en hun specifieke aspecten komen niet aan bod. De evaluatiegegevens over de muzische vorderingen van de leerlingen kennen nog weinig diepgang en zijn onvoldoende evenwichtig en representatief. Beoordelingscriteria in functie van een meer gelijkgerichte evaluatie zijn nog geen voorwerp van gesprek. Het leerlingvolgsysteem maakt weinig gewag van specifieke muzische vaardigheden, talenten of beperkingen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie Het team is zich bewust dat de leerplandoelen nog niet expliciet het uitgangspunt vormen voor het opvolgen, het evalueren en het rapporteren. De rapportering over muzische aspecten is voor leerlingen en ouders weinig transparant en afhankelijk van persoonlijke percepties. De aandacht van een aantal leerkrachten voor de evaluatie van muzische attitudes en vaardigheden is op het rapport weinig tot niet zichtbaar maar zou wel met de ouders besproken worden tijdens het mondelinge rapportoverleg.

Begeleiding Er is een grote diversiteit in de visie van de leerkrachten over de mogelijkheden

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

om het muzische potentieel van elk kind maximaal te ontwikkelen. Proces en product gaan hierbij hand in hand. Er is nog geen middenweg tussen het aanleren van muzische technieken en de creatieve toepassingen ervan. Impressie, exploratie en experimenten gaan de expressie niet altijd vooraf. Het leerlingvolgsysteem en de notulen van de klassenraad bij de uitreiking van het getuigschrift maken geen melding van specifieke muzische talenten en attitudes. Tijdens de overgangsgesprekken en informele babbels bespreken leerkrachten wel specifieke muzische vaardigheden of interessegebieden van kinderen.

Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

De leerkrachten spannen zich in opdat leerlingen zich veilig en geborgen voelen waardoor muzische expressievormen kansen tot uiting krijgen. Niet alle teamleden zijn even overtuigd van het belang van de tijdsinvestering in de muzische ontwikkeling als tegengewicht voor de hoge druk van de cognitieve benadering.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Gevolgd nascholingstrajecten resulteren nog niet in een gezamenlijk gedragen visie op een principiële, inhoudelijke en graduele benadering van dit leergebied. Wel proberen leraren het aangeleerde tijdens navormingen nadien uit in de eigen klasgroep en ervaren zij deze transfermogelijkheid als waardevol ondersteunend. Vormingen worden op schoolniveau in mindere mate aangewend om kritisch te reflecteren over de huidige didactische aanpak in functie van bijstellingen.

De school beschikt over specifieke deskundigheid en muzisch talent. Binnen de open schoolcultuur biedt het leren van elkaar en de individuele deskundigheid nog groeikansen om een muzische dynamiek en gelijkgerichtheid aan te zwengelen.

Kwaliteitszorg

Eindtermen, leerplannen, bijhorende uitgangspunten, visies en kerngedachten werden nog niet aan een grondige studie onderworpen en beleidsmatig binnen een gefaseerde implementatiestrategie uitgewerkt, met het oog op een kindgerichte praktijk vanuit de diverse muzische talen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de	ja

rechtspersonen die ervan afhangen	
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

Vanuit het pedagogisch project, een gelijkgerichte visie en een stevig onderwijsengagement levert de school inspanningen om de haar toevertrouwde leerlingen een gevoel van veiligheid en geborgenheid te geven. De gezamenlijke doelgerichtheid uit zich in een strenge, maar rechtvaardige en consequente onderwijsaanpak met het accent op respectvol gedrag als rode draad doorheen het schoolgebeuren. Teamleden hebben een goede beeldvorming zowel van de individuele kinderen als van de groepsbindende of verhinderende kenmerken en proberen om hierop gericht en met effect in te spelen. Het samen dragen van een aantal acties die ook een gelijkgerichte uitvoering ervan behelst, garandeert verhoogde doelgerichtheid.

De sociale en emotionele begeleiding, het ontwikkelen van de taalvaardigheid en het samenwerkend leren vormen, zowel tijdens het onderwijsvoorrrangsbeleid als nadien tijdens het gelijke onderwijskansenbeleid, een belangrijke uitdaging voor de school. De doorheen de jaren opgebouwde expertise leidt er toe dat leraren ervan overtuigd zijn dat een goed welbevinden de vertrekbasis vormt voor het ontwikkelings- en het leerproces.

Om de verbondenheid met de groep strak aan te houden, worden ouders gestimuleerd om hun kinderen regelmatig en op tijd naar school te brengen. Gericht inspelen op de specificiteit van de schoolpopulatie vergt van de school een continue aandacht zowel voor kleine als grote acties en structurele maatregelen.

Om dit alles te realiseren, hanteert de school een ondersteunend programma. Werkwijze, materialen en activiteiten richten zich op het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het bevorderen van het sociale inzicht. Leerlingen worden aangesproken op het vlak van (ervarings)kennis, attitudes, vaardigheden, waarden en normen. Het consequent en permanent toepassen van de aangeleerde strategieën zorgt voor een vlot verloop van de onderwijskundige en opvoedkundige processen van peuterklas tot bovenbouw. Visuele ondersteuning, aanmoediging, positieve bekrachtiging, gedragskaarten en beloningssystemen op individueel en groepsniveau, stimuleren de zelfwaardering en belonen positief gedrag.

Om aan de primaire behoeften van veiligheid en geborgenheid te voldoen, gaat de school de leefsituatie verhelderen en ordenen. Regelmaat, veel herhaling, structuur in ruimte, tijd en personen, eenzelfde taalgebruik en het consequent nakomen van gemaakte afspraken structureren en veraangename de leef- en leersituatie. School-, klas- en speelplaatsregels bieden duidelijkheid en structuur en bevorderen respectvolle omgangsvormen. Afspraken, opgesteld in overleg met de leerlingen, staan in voor een hogere emotionele veiligheid. Het schoolreglement bevat heldere richtlijnen zodat het voor leerlingen, ouders en leerkrachten duidelijk is wat van elkaar wordt verwacht. Teamleden spelen kort op de bal en gaan met leerlingen in overleg om houdingen en ongewenst gedrag uit te klaren en zo te komen tot inzicht en gedragsverandering.

In de kleuterafdeling creëert de aan het lopende thema gekoppelde hoekenwerking extra taal-, en ontmoetingskansen. Het 'samen' spelen krijgt hier een extra dimensie. Spel- en verkleedmaterialen, prentenboeken, rollenspel, de klapspop, de gevoelsmeter, ... laten kleuters groeien in het erkennen, verwoorden en begrijpen van gevoelens. In de lagere afdeling spreken actieve en coöperatieve werkvormen leerlingen aan op hun betrokkenheid, zorgen zij voor een bevorderlijk basisklimaat en stimuleren zij sociale vaardigheden, relaties en interacties. Afhankelijk van de individuele inzichten en de vaardigheden van de leerkracht worden deze werkvormen doelgericht en diepgaand aangewend en eventueel gekoppeld aan een gedifferentieerd aanbod.

Via individuele talenten trachten een aantal leraren de persoonlijkheid van de leerlingen positief te benaderen en kinderen in hun waarde te bevestigen.

Het open, respect- en begripvolle schoolklimaat zorgt niet enkel voor een stevig opvangnet voor kinderen maar ook voor teamleden. Schoolleiding, zorgteam en collega's maken graag tijd voor reflectie over het functioneren en het handelen van leerlingen en leerkrachten.

Op vaste tijdstippen doorheen het schooljaar oordelen de leraren over het welbevinden en het sociaal en emotionele gedrag van de kinderen. Aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen, het gedrag, de werk- en de leerhouding vormen geregeld een belangrijk onderwerp van informele en formele besprekingen. Teamleden brengen de algemene persoonlijkheid en het welbevinden in relatie met de cognitieve ontwikkeling. De gehanteerde beoordelingscriteria aan de basis van deze screenings kunnen nog aan transparantie winnen.

Concrete observaties, eventueel ondersteund door SES-leerkrachten en zorgcoördinator, leiden tot bijsturingen. Ook in individuele en groepshandelingsplannen treden zorgvragen over sociale en emotionele aspecten op de voorgrond en tracht het team om hierop een antwoord te bieden.

Het leerlingvolgsysteem toont aan dat leerlingen met sociaal-emotionele of gedragsproblemen systematisch worden opgevolgd. Bij ernstige problemen schakelt de school het centrum voor leerlingenbegeleiding of ondersteunende opvoedingsinstanties in. Ouders worden zo veel en zo snel mogelijk bij het hulpverleningsproces betrokken en ondersteund en dit vanuit een breed maatschappelijk engagement.

De school communiceert over een aantal vorderingen op het vlak van leef- en leerhoudingen via het rapport. Van de meerwaarde van evaluatie door de leerlingen zelf, maakt de school nog beperkt gebruik.

Enkele maanden terug nam het team een tevredenheidsonderzoek af bij de leerlingen van de bovenbouw. De analyse op klas- en schoolniveau om zo knelpunten in beeld te brengen en om remediërsacties uit te werken om het welbevinden te behouden en waar nodig bij te sturen, staat op het programma.

De positieve evolutie in het welbevinden van alle schoolparticipanten, de feedback van ouders, het CLB en externe hulpverleners maken de effecten van de inspanningen voor de sociaal en emotionele begeleiding waarneembaar. De inspanningen die de teamleden leveren, overstijgen de onderwijsopdracht maar bewijzen de noodzaak van een breed en op integratie afgestemd maatschappelijk belang van voorgeleefde en nagestreefde waarden. Waarden voor nu en voor het latere leven.

Zowel groeps- als individuele nascholingsessies over aspecten van sociale en emotionele begeleiding verruimen de inzichten en vaardigheden van de teamleden. Van een eerder remediërende aanpak evolueerde de school naar een meer preventieve aanpak in het voorkomen van probleemgedrag. Veranderende maatschappelijke contexten, complexe gezinssituaties en het permanent alert zijn voor het hoe en waarom van gedragingen zetten teamleden aan tot het verruimen van hun deskundigheid. Teamleden kunnen terugvallen op een waaier van externe nascholingsinitiatieven. De interne expertise wendt de school maximaal aan tijdens formele en informele overlegmomenten. Leren van en met elkaar behoort tot de schoolcultuur.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

De school ambieert een brede evaluatiepraktijk maar expliciteert deze visie in mindere mate in een concrete uitwerking. Het schoolwerkplan omschrijft de functie van evalueren als informierend, ondersteunend en besluitvoerend.

Teamleden vertolken intuïtief een vrij gelijkgerichte opvatting en halen aan dat naast de cognitieve ontwikkeling, het proces en de verschillende aspecten van de totale persoonlijkheidsontwikkeling belangrijk zijn. Toch staat de school nog weinig stil bij de mate waarin de leerlingen de vooropgestelde leerplandoelen voor de verschillende leergebieden ook effectief bereiken en de wijze waarop de huidige evaluatiepraktijk overeenstemt met de schoolvisie en de richtlijnen in de leerplannen.

In de kleuterafdeling observeren leerkrachten tijdens de dagelijkse spontane en aangestuurde activiteiten de diverse competenties. Deze observaties worden geregistreerd in het kindvolgsysteem en dienen indien nodig voor aangepaste begeleiding door de klasleerkracht en/of de SES-leerkracht. Een TIE-document vervat de momenten en activiteiten van observatie, differentiatie en communicatie. Voor kleuters met extra zorg geeft een individueel- of groepswerkplan concreet de extra ondersteunende stappen, materialen en besluiten weer. Genormeerde toetsen brengen de taalvaardigheid en de algemene schoolrijpheid in kaart. Het kleuterteam kan zich beraden over inhoudelijke componenten om overlap te vermijden en een aantal observatiecriteria gelijkgericht en transparant afbakenen.

In de lagere afdeling brengen de leraren vooral de cognitieve ontwikkeling in kaart. Het leerlingvolgsysteem ondersteunt deze vaststelling en beperkt zich tot het in beeld brengen van de technische aspecten van spelling, lezen en wiskunde. Voor de leergebieden Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans in de derde graad, leergebieden waar onderwijsleerpakketten het onderwijsaanbod sturen, gebruiken de leraren voornamelijk de methodegebonden en zelfgemaakte toetsen om na te gaan of de leerinhouden verworven zijn. Hoofdzakelijk voor de technische onderdelen van spelling, taalbeschouwing, lezen en taalsystematiek maken de leraren gebruik van foutenanalyses en gaan zij deze vanuit remediërend oogpunt gericht aanwenden. Teamleden motiveren het belang hiervan vanuit een enigszins achterhaalde stelling dat deze aspecten zouden primeren. Toch groeit het besef dat het vormen van deze leerlingen tot assertieve en vlot communicerende jongeren een belangrijke individuele en sociale meerwaarde heeft.

Instrumenten om de vaardigheden binnen spreken en luisteren in kaart te brengen, hebben echter nog weinig ingang gevonden. Juist voor deze taalarme leerlingen is het van maatschappelijk belang om de meer algemene taalvaardigheid maximale kansen te geven. Gesprekken, leerlingvolgsysteem, leerlingendossiers en -werk reiken aan dat de evaluatiepraktijk breder kan worden opgevat en aan diepgang en kwaliteit kan winnen.

Ook het rapport weerspiegelt een cognitieve benadering. Voor wiskunde en Nederlands worden alle domeinen geëvalueerd, ligt het accent op de technische vaardigheden en gaat er minder aandacht naar de vaardigheden zoals werken met contexten, spreken en luisteren. Het vernieuwde leerplan Frans en een hierop afgestemd onderwijspakket doen de aandacht voor de mondelinge communicatie en interactie toenemen. De evaluatiepraktijk voor de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming krijgt een summier, sterk persoonsgebonden en eerder onevenwichtige invulling ten opzichte van de evaluatie voor Nederlands en wiskunde. Zo denken teamleden nogal verscheiden over de criteria wat betreft muzische vorming en was dit vooralsnog geen onderwerp van gesprek dat tot meer gelijkgerichte afspraken leidt. De leraren reiken aan hierin nog zoekende te zijn en hebben weinig ervaring met andere evaluatievormen en -middelen. Dit kan ook worden gesteld voor het observeren en evalueren van de leergebiedoverschrijdende eindtermen en de attitudinale doelen. Een aantal facetten van sociale vaardigheden, leren leren en in

mindere mate ICT, gaat de school evalueren en opnemen in het leerlingenrapport. Er ligt nog een groeimarge in het koppelen van deze evaluaties aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Beide afdelingen besteden structureel aandacht aan het in beeld brengen van de sociale en emotionele ontwikkeling, gedrag en werkhoudingen. Screeningsdocumenten worden in de kleuterafdeling geïntroduceerd en in de lagere afdeling verder aangevuld. Op deze wijze krijgt de school een duidelijk beeld over groei of mogelijke terugval in de sociale en emotionele ontwikkeling. Teamleden, SES-leerkrachten en zorgcoördinator hebben een grote alertheid voor deze ontwikkelingsaspecten en zorgen voor een breed opvangnet. Het team weet de noodzaak aan een gedegen sociale en emotionele begeleiding vanuit de maatschappelijke context sterk te motiveren en getuigt van waardevolle effecten van deze aanpak. De school ontwikkelde uit ervaring en via nascholingen een vrij gelijkgerichte praktijkbenadering en besteedt hier structureel onderwijstijd aan.

Een algemeen oudercontact licht de ouders in over de school- en klaswerking, regels en afspraken. Een open en vlotte communicatie zorgt voor een laagdrempelige opstelling en ondersteunt ouders in hun opvoedingstaak.

Vier individuele oudercontacten informeren de ouders over de vorderingen van hun kind. De school zet alle zeilen bij opdat ouders de meerwaarde van deze individuele contacten en het uitwisselen van informatie inzien, waarderen en gebruiken. Het team is terecht fier op een schoolcultuur waarin met volgehouden inspanningen in een open communicatie getracht wordt om samen aan de opvoeding van de kinderen te werken.

Bij de overstap naar een volgende klas of leerjaar organiseren de leerkrachten overgangsgesprekken om specifieke aspecten en zorgvragen van individuele kinderen met elkaar te bespreken. Teamleden trachten van bij de aanvang van het schooljaar snel en adequaat in te spelen op mogelijke leer- of ontwikkelingsproblemen.

Hoewel de school over geen leerlingenraad beschikt, neemt ze regelmatig tevredenheidsbevragingen af. Zo werden de leerlingen o.a. betrokken bij het inrichten van de speelplaats. Vanuit de analyse van het tevredenheidsonderzoek van de bovenbouw distilleerde het team voorlopig geen actiepunten. Ook leraren en ouders worden bevraagd.

Differentiatie in het onderwijsleerproces is sterk leerkrachtgebonden en leidt voorlopig nog niet tot een algemeen geïntegreerde en gedifferentieerde toetsing en evaluatie. Gedifferentieerde evaluatievormen richten zich occasioneel op compenserende en dispenserende maatregelen. Leerlingen kunnen in mindere mate terugvallen op een aangepast leertraject. Er liggen nog groeikansen in het afbakenen van leerstofinhouden voor leerlingen die voortijdig de lagere school beëindigen en doorstromen naar de B-richting.

Het reflecteren over een aantal outputgegevens gebeurt nog hoofdzakelijk vanuit het bijsturen van de praktijk op kind- of klasniveau. Reflectie op schoolniveau over een aantal aangereikte gegevens staat nog in een aanvangsfase.

De school worstelt duidelijk met minder meetbare aspecten uit het curriculum. Het team reikt aan hierin nog zoekende te zijn maar wenst niet enkel de cognitieve ontwikkeling te benadrukken.

De onderwijsleerpakketten en de leerplannen reiken een aantal alternatieve evaluatievormen aan waarbij de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de leerlingen in het evaluatieproces meer op de voorgrond treden. Hoewel een aantal teamleden experimenteert met enkele alternatieve evaluatievormen is de aandacht voor de levensechtheid van vaardigheidsevaluatie nog heel gering. Informatiesessies op het niveau van de scholengemeenschap, team- en individuele nascholingen over het opzetten van een evaluatiebeleid staan geprogrammeerd.

De school neemt deel aan externe proeven. Deze schoolresultaten onderwerpt het team nog weinig aan een grondige en kritische analyse. Hierdoor blijven kansen onbenut om het aanbod en de pedagogisch-

didactische aanpak bij te sturen en zodoende de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

De criteria voor de uitreiking van het getuigschrift kan de school in overweging nemen en vanuit een breder perspectief afstemmen op haar onderwijsvisie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school wordt geleid door een directeur met een zorgcoördinator als belangrijke medewerker voor de pedagogisch-didactische leiding van de school. Veelvuldige contacten sturen zowel de acties op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau. Een kernteam – met een afvaardiging uit beide onderwijsniveaus – en een zorgteam vervullen een beleidsvoorbereidende en -ondersteunende rol. Beide teams bereiden vernieuwingen voor, coördineren en ondersteunen de realisatie van genomen opties en zijn een klankbord voor genomen of nog te nemen beleidskeuzes. Werkgroepen hebben een duidelijke opdracht en mandaat. Terugkoppeling van hun werk naar het hele team creëert een groter draagvlak en stimuleert de betrokkenheid.

Een hecht en energiek team zorgt voor een stevige dynamiek en draagt ongetwijfeld bij tot een positief werkklimaat. Structureel ingebouwd overleg tussen parallelcollega's en veelvuldig informeel overleg schragen de dagelijkse school- en klaswerking.

Het interne leiderschap streeft naar een participatief en stimulerend beleid en wenst vanuit deze visie de school een positieve uitstraling te geven. Het vertrouwen, de inzetbaarheid en de vernieuwingsbereidheid van de meeste teamleden ondersteunen het samen school maken. Het beleid vertrouwt hierbij sterk op de professionaliteit van de individuele leerkracht. Teamleden verwoorden bij het intern beleid steeds een luisterend oor te vinden en weten de structurele uitbouw van de zorgcoördinatie en leerlingenondersteuning door de SES-leerkrachten als onmisbaar te beschrijven.

Vanuit het pedagogisch project van het GO! ambieert de school een democratische werking. Het project verwoordt dit als: 'Alle belanghebbenden moeten zich uitgenodigd voelen om betrokken te zijn bij het beleid en bij de uitvoering van de beleidsbeslissingen. De begrippen informeren, coördineren en inspraak geven vormen hiervoor het fundament.' De vrij recente overdracht van het directieambt (tweede dienstjaar) zorgt er voor dat het leiderschap zich nog hoofdzakelijk richt op een onderzoekende rol maar van hieruit stilaan wil groeien naar een duidelijk geëxpliceerde en meer sturende visie. Een gezamenlijk gedragen en gelijkgerichte visie biedt kansen om een gefaseerde leerplanconcretisering effectief te ondersteunen rekening houdend met de specifieke leerlingenpopulatie.

Het schoolwerkplan is in ontwikkeling en bundelt een aantal schoolgegevens en visieteksten. Deze beschouwingen vertrekken veelal vanuit verantwoording. De uitdaging bestaat erin om een aantal visieteksten, deels ook door de koepel aangereikt, te verwerken tot schooleigen instrumenten als richtinggevend voor het geboden onderwijs. Er liggen nog mogelijkheden in het afstemmen van de schoolvisie op de decretale opdracht en de eigenheid van de school. De visie is niet altijd even uitgesproken of expliciet op de klasvloer aanwezig zoals het schoolwerkplan haar omschrijft.

Grote krachtlijnen zijn welbevinden, de aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling en een degelijke basisvorming met het accent op cognitie. Er liggen nog stevige groeikansen in het zoeken naar een meer evenwichtige, harmonische en totale persoonlijkheidsontwikkeling.

Een open gespreks- en overlegcultuur zorgt veelal voor een gemeenschappelijke besluitvorming. Waar organisatorische aspecten heel wat vergadertijd opeisen, nemen pedagogische onderwerpen stilaan de bovenhand.

De uitwisseling van informatie en ideeën op personeelsvergaderingen, de onderlinge interne communicatie en de samenwerking tussen de parallelleerkrachten en de SES-leerkrachten werken verrijkend en stimulerend.

De besluitvorming verloopt veelal volgens participatieve principes en collectieve processen. Waar nodig hakt het interne leiderschap knopen door.

Individuele niveauvergaderingen spelen in op specifieke onderwijsvragen en -belangen.

Het erkennings- en kwaliteitsonderzoek tonen aan dat de school zich, voor wat kwaliteitszorg en -bewaking

betreft, in een aanvangsfase bevindt.

De school beschikt over een prioriteitenplan (2008 tot 2018) gefundeerd op de aspecten: visie en oriëntering – testen – implementeren – evalueren – bijsturen en borgen.

Zij zet in op tal van acties maar vertrekt minder vanuit een duidelijk geselecteerd en afgebakend prioriteitschema gekoppeld aan een grondige schooleigen behoefteanalyse en in een duidelijk afgebakend tijdspad gegoten. Door de veelheid aan prioriteiten volgen acties elkaar snel op en missen hierdoor deels diepgang, coherentie en duurzaamheid.

Teamleden werken hard maar staan nog in mindere mate stil bij de achterliggende uitgangspunten voor kwaliteitsvol onderwijs en de visie van de leerplannen. Het proces van gezamenlijke visieontwikkeling om te komen tot een gestructureerde leerplanimplementatie met een grotere gelijkgerichtheid en een hechtere verticale samenhang, kan de school verder zetten.

Het beleid onderneemt een aantal stappen om het onderwijsrendement in beeld te brengen maar mist hierin nog regelmaat en systematiek. Outputgegevens worden beperkt geanalyseerd en gebruikt om processen bij te sturen en om de kwaliteit van het onderwijs te optimaliseren.

De school neemt deel aan de eindproeven van het gemeentelijk onderwijs, maar dient een antwoord te vinden om een objectieve afname te garanderen. Het vertrouwd maken van kinderen met deze aanpak en een analyse op schoolniveau van de behaalde resultaten zijn hierbij belangrijke uitdagingen. Samen nadenken over wat kwaliteitsvol onderwijs inhoudt, hoe de school op basis van interne en externe resultaten haar onderwijseffecten in beeld brengt en wat zij kan doen om de aanwezige kwaliteit te optimaliseren, vormen een belangrijke uitdaging in het uitwerken van een outputbeleid.

De uitwerking van het schoolwerkplan heeft oog voor het creëren van een hogere gelijkgerichtheid in denken en uitvoeren. Doelen SMART formuleren en de verwerking plannen en uitvoeren in een logische kwaliteitscirkel is een werkwijze die de school opbouwde vanuit het GOK-beleid. Deze verworvenheid biedt kansen om binnen andere domeinen een ontwikkelings- en een vernieuwingsproces op te zetten.

Het team verwoordt dat een stevige taalvaardigheid een belangrijke pijler vormt voor een vlotte schoolloopbaan. Leraren voelen de taalnoden van de leerlingen aan en kunnen de onderwijspraktijk nog meer richten op die behoeften met het oog op het bevorderen van de algemene ontwikkeling en het verbeteren van de onderwijsresultaten.

Het ontwikkelen en het uitvoeren van een talenbeleid als een uitdagende opdracht onder de vleugels van een taalcoach, ging dit schooljaar van start.

Vanaf de derde kleuterklas komen de kinderen op speelse wijze in aanraking met de tweede landstaal. Effecten van deze initiatieven bracht de school nog niet in kaart, maar de aanpak resulteert volgens het team alvast in een grotere spreekdurf en een rijkere taalbagage.

De school wendt haar SES-lestijden gedeeltelijk aan om leergroepen te organiseren en om de klasinterne eerstelijnszorg in grote leergroepen te verstevigen. Leerkrachten waarderen de intentionele en efficiënte werking en ondersteuning van de klasgebonden SES-leerkrachten. De school heeft een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar specifieke populatie.

Beleid en team zetten acties op die alle leerlingen ten goede komen met extra aandacht voor de vele leerlingen die SES-lestijden genereren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school weerspiegelt een toenemende aandacht voor het realiseren en bewaken van een onderwijsaanbod afgestemd op de ontwikkelingsdoelen, de eindtermen en de leerplannen.
- De kleuterafdeling beantwoordt aan haar maatschappelijke opdracht. Vanuit een doelgerichte en geïntegreerde benadering streeft zij de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen voor Nederlands en muzische vorming na.
- Tijdens gevarieerde groepsactiviteiten, individuele opdrachten en het gezamenlijk spel in de speelleerhoeken, krijgen kleuters veelvuldige kansen om hun taalvaardigheid en spreekdurf uit te bouwen.
- De lagere afdeling realiseert een leerplangericht en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod in functie van het bereiken van de eindtermen voor het leergebied Nederlands.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Alle teamleden dragen de kinderen een groot en warm hart toe met ruime aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding. Preventieve en remediërende acties gekoppeld aan een stevige alertheid leiden tot waarneembare effecten.
- Welbevinden en betrokkenheid lopen als een rode draad doorheen de hele klas- en schoolwerking. Duidelijke afspraken, een open communicatie, een positieve benadering en een kordate aanpak sturen het samen leren en leven aan.
- Teamleden stellen zich laagdrempelig op en streven naar een open en vlotte communicatie. Naast onderwijs en opvoeding vervult de school – waar nodig – een bijkomende, maatschappelijke functie.
- Duidelijke beleidskeuzes, een deskundige coördinatie van het zorgbeleid gestoeld op een transparante en breed gedragen visie en de stevige inzet van de SES-leerkrachten, leiden tot een kwaliteitsvolle leerbegeleiding. Veelvuldig overleg, concrete afspraken, functionele procedures en documenten werken hierbij ondersteunend en leiden tot effecten.
- De school tracht op regelmatige tijdstippen het leer- en ontwikkelingsproces in beeld te brengen. Genormeerde tests en screenings laten toe om acties op kind- en klasniveau uit te zetten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school beschikt over een gemotiveerde, bereikbare en betrokken schoolleiding die met veel inzet een groeiend participatief beleid nastreeft en dit in een open communicatiesfeer.
- De school versterkt haar beleidsvoerend vermogen op basis van gedeeld leiderschap en netwerken die bijdragen tot een breder draagvlak.
- Het beleid kan rekenen op een enthousiast, geëngageerd en plichtsbewust team. Samen slagen ze erin om de kinderen maximale ontwikkelingskansen te bieden.
- Er leeft een duidelijke en doorleefde visie op opvoeden en onderwijzen, waarbij er ruime aandacht is voor zowel het potentieel kansrijke als voor het maatschappelijke erg kwetsbare kind.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen, de eindtermen en het leerplan gezamenlijk heropfrissen en op basis van duidelijke afspraken integreren in de klaspraktijk.
- Reflecteren over de weinig realistische en zeer ruime doelenselectie om te komen tot de selectie van een beperkt aantal dominante doelen die objectiviteit en volledigheid garanderen.
- Via actief onderwijs de spreekvaardigheid van de leerlingen nog meer stimuleren om zo hun taalvaardigheid, taalassertiviteit en spreekdurf naar een hoger niveau te brengen.
- In beide afdelingen het domein media in muzische vorming meer doelgericht in het aanbod integreren.

- In de lagere afdeling voldoende onderwijstijd voor het leergebied muzische vorming uittrekken en leerlingen in hun muzisch zijn aanspreken in functie van een meer harmonische ontwikkeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Zich verdiepen in onderwijsstrategieën meer op maat van het individuele kind en het onderwijsaanbod en de leerkrachtstijl hierop gericht afstemmen.
- Het screenen van het welbevinden van de leerlingen minder afhankelijk maken van de persoonlijke percepties en onderwerpen aan gezamenlijk gedragen normeringen.
- Evaluatie en rapportering op elkaar afstemmen en streven naar een evenwicht tussen en de gelijkwaardigheid van de leergebieden, de domeinen en de leergebiedoverschrijdende eindtermen.
- Vanuit de totale persoonlijkheidsontwikkeling zoeken naar een evenwichtige en domeinspecifieke evaluatie voor het leergebied muzische vorming. Criteria bepalen om de muzische ontwikkeling in beeld te brengen en hierover gelijkgericht rapporteren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doeltreffendheid van vernieuwingsprocessen verhogen door de hoeveelheid aan prioriteiten goed te bewaken, deze duidelijk in de tijd te faseren, te finaliseren en nadien op te volgen op de klasvloer.
- De functionaliteit van de veelheid aan teksten en documenten die het schoolwerkplan en het eigen opvoedingsproject invulling geven, nauwgezet bewaken.
- Het werken met de principes van de kwaliteitscirkel verder implementeren in de schoolwerking om de eigen onderwijskwaliteit in beeld te brengen, te borgen en waar nodig bij te sturen.
- In het kader van een interne en integrale kwaliteitszorg systematisch outputgegevens in kaart brengen en analyseren met het oog op een almaar groeiende en resultaatgerichte schoolontwikkeling.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De lagere afdeling dient vanuit de visie van het leerplan een evenwichtig, gradueel en samenhangend muzisch onderwijsaanbod te realiseren.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 25-04-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Frieda Thiels de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	